

Rezerwat przyrody Świder

2020-09-29

Koncepcja ochrony rzeki Świder zrodziła się w latach 70. ubiegłego wieku. Wówczas uznano tę rzekę, wraz z jej prawym dopływem Mienia, za wyjątkowe w skali Mazowsza i zasługujące na najwyższą ochronę. Do dziś miłośników przyrody zachwyca malowniczy krajobraz obu rzek, w wielu miejscach głęboko wrzynających się w teren, o bardzo zmiennym nurcie, z wyjątkowo zróżnicowanymi brzegami, częstymi wykrotami, zakolami i starorzeczami. Być może jednak wcale nie moglibyśmy ich podziwiać w obecnym kształcie, gdyby nie wydane w 1978 r. Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, w którym objęto to miejsce ochroną w postaci rezerwatu przyrody, pozostawiając je przyrodzie i ograniczając możliwość jego wykorzystania.

Zgodnie z ww. zarządzeniem rezerwat przyrody obejmuje odcinek rzeki Świder o długości około 41 km, od spiętrzenia w Dłużewiu, aż do mostu drogowego w Otwocku i fragment rzeki Mieni o długości około 5 km, od kładki w Wiązownie do jej ujścia do Świdra. Ochroną objęty jest także pas terenów po obu brzegach tych rzek o szerokości 20 m. *Serce rezerwatu*, czyli rzeki Świder i Mienia, tworzą liczne przełomy i wodospady, a ich brzegi porasta bujna roślinność i zamieszkuje bogata fauna wodna i nawodna, stanowiąc cel ochrony tego obszaru. O wartościach przyrodniczych rezerwatu świadczyć mogą m.in. wyniki najnowszej inwentaryzacji ryb, potwierdzające występowanie rzadkich i chronionych gatunków ichtiofauny, tworzących tu stabilne populacje rozrodzce. Wykazane podczas tej inwentaryzacji tarliska są objęte szczególną ochroną w granicach rezerwatu.

Większość rezerwatu została włączona do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jako obszar PLH140025 Dolina Środkowego Świdra, a przedmiotami ochrony są tu m.in. piskorz, bóbr europejski, minóg ukraiński, wydra europejska, koza pospolita czy kumak nizinny.

Najpoważniejszym zagrożeniem dla tego terenu jest niestety działalność człowieka, w tym w szczególności zaśmiecanie i nielegalne spływy kajakowe, a także połów ryb i pływanie w rzece. Przypominamy, że rezerwat Świder został udostępniony w bardzo ograniczonym zakresie - wyłącznie w obrębie plaży miejskiej w Otwocku, gdzie dopuszczono pływanie w rzece i przebywanie nad jej brzegiem. Pozostały teren rezerwatu objęty jest zakazem poruszania się, a także wyprowadzania psów i pływania. Walory przyrodnicze i krajobrazowe rezerwatu można natomiast bez przeszkód podziwiać z licznych mostów w ciągu dróg publicznych.

